

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАТОРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ

У статті проаналізовано проблему реформування прикордонної служби України завдяки вдосконаленню підготовки майбутніх офіцерських кадрів відомства. Розкрито сутність та статус компетентнісного підходу в системі вищої освіти України, представлено визначення компетентності та організаторської компетентності як здатність щодо здійснення департаменталізації, здатність щодо делегування повноважень, здатність щодо оцінки та визначення кількості персоналу, тобто “контрольного діапазону”, здатність до здійснення вертикального та горизонтального узгодження діяльності, тобто координації дій у прикордонному підрозділі. Проаналізовано зміст поняття “організація”, а також основних теорій організації, зосередившись на її класичному варіанті. Представлено основні напрями наукових досліджень із проблеми формування організаторської компетентності, зокрема наукові праці, присвячені професійній підготовці майбутніх офіцерів-прикордонників. Метою статті є аналіз методичних рекомендацій щодо формування організаторської компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників. Методичними рекомендаціями є: використання методів імітаційного моделювання та проектування в освітньому процесі; увага до рівня професійної підготовки науково-педагогічних працівників; врахування у змісті професійної підготовки, зокрема навчальних дисциплін, змін у пріоритетах щодо охорони державного кордону; приділення уваги прийомам проблемності та ситуативності у викладі навчального матеріалу. Сформульовано висновки дослідження та перспективи подальших наукових пошуків (визначення результативних методик, прийомів та технологій у формуванні організаторської компетентності в майбутніх офіцерів-прикордонників).

Ключові слова: прикордонна служба, методичні рекомендації, майбутні офіцери-прикордонники, організаторська компетентність, компетентність.

Мета сучасної вищої освіти полягає у формуванні комплексу професійно важливих якостей у майбутнього фахівця. Зміст цього комплексу якостей можна тлумачити залежно від професійної діяльності майбутніх фахівців. На особливу увагу заслуговує зміст професійної підготовки фахівців сектора безпеки та оборони в Україні. З огляду на спектр професійних завдань правоохоронних та військових структур українського суспільства, професійна підготовка відповідних фахівців має бути ґрунтовною та змістовною. Якщо йдеться про офіцерські кадри, необхідно наголосити на важливості сформованості в них професійних компетентностей, зокрема управлінської, військово-спеціальної та організаторської.

Питання реалізації компетентнісного підходу у вищій освіті України є предметом сучасних досліджень [11; 18]. Враховуючи те, що компетентність є інтегративним явищем, її зміст відображений у соціологічних, психологічних, філософських та педагогічних працях. Компетентність у галузях соціології, філософії та політології розглядалась крізь призму інновацій в освітньому інституті суспільства. Проблематика компетентності широко представлена у вітчизняних педагогічних дослідженнях, зокрема О. Гури [3], П. Давидова [4], І. Зимня [8], Е. Зеєра [7], Г. Пільової [12], Т. Свірчука [14], А. Хуторського [18]. Вчені-педагоги у своїх працях уточнили зміст та сутність компетентності в освіті, класифікували компетентності на усіх рівнях освіти та визначили ті фактори, що є ефективними у формуванні певного виду компетентності у фахівця.

Метою статті є аналіз методичних рекомендацій щодо формування організаторської компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників.

Сучасний період відродження України, її державності, економіки, освіти, науки та культури вимагає зміни поглядів на освіту, виховний ідеал, виховання особистості. Формування нових політичних, соціально-економічних, соціально-культурних відносин у суспільстві певним чином залежить від того, наскільки кожна особистість займає активну життєву позицію, готова до участі в демократичному управлінні суспільством, є лідером у власному житті. Зміна пріоритетів у нашому суспільстві, де головною цінністю є особистість, потребує від сучасної освіти системного, інноваційного, психологічного та соціально-педагогічного забезпечення розвитку організаторських якостей, яке ґрунтується на гуманістичних і демократичних засадах, принципах толерантності, суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Прикордонне відомство України належить до системи державних інституцій. Сучасне українське суспільство знаходиться у стані реформ та перехідного періоду, який Захід вже пережив [15]. З огляду на західний досвід системних трансформацій, вимоги до фахівця усіх структур та організацій також змінилися. Для України ця проблема є надзвичайно актуальною, оскільки зміни в соціумі можливі на рівні змін у свідомості кожного громадянина. Незважаючи на те, що прикордонне відомство є державним правоохоронним органом спеціального призначення, до її фахівців сформовано низку важливих вимог: конкурентоспроможність, високий рівень критичного мислення, здатність до лідерства, комплекс професійних компетентностей, здатність до управління, креативність тощо. З перерахованих вимог на особливу увагу заслуговують компетентності фахівця, оскільки сучасна освіта спрямована на реалізацію компетентнісного підходу. Це означає, що майбутній фахівець не лише повинен володіти набором знань, умінь та навичок, а й повинен мати сформовані здатності, квазіпрофесійний досвід тощо.

У законодавстві щодо вищої освіти в Україні сформульоване визначення компетентностей, зміст якого тривалий час змінювався, оскільки дослідники визначали різні суттєві ознаки. Проте за редакцією Закону України "Про вищу освіту" [13] компетентність розглядається у площині здатностей особистості. З огляду на цей факт, у запропонованій статті аналізується проблема організаторської компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників як здатність до здійснення організаторської діяльності, залучення персоналу до професійної діяльності в прикордонному колективі, розподілу професійних завдань та функцій, формулювання та декомпозиції професійних завдань тощо [6; 10].

Організаторська діяльність – це діяльність однієї людини, яка здійснює координацію, взаємодію, мобілізує групу людей на здійснення спільних дій для виконання поставленого завдання. Тому формування організаторських здібностей у майбутніх офіцерів під час їх професійної підготовки розглядається нами як одна з умов зростання рівня їхньої управлінської компетентності.

Сучасні дослідження проблеми формування організаторських здібностей доводять, що найкращим організатором стає особистість із лідерськими якостями, яка здатна реалізувати їх у відповідних ситуаціях.

Здатність людини бути лідером істотно залежить від розвиненості в нього як організаторських, так і комунікативних якостей. Беззаперечним є той факт, що професійна діяльність військового потребує певних лідерських здібностей. У нашому дослідженні ми окреслюємо та виділяємо саме організаторські здібності як основні, базові здібності, які є основою професійної підготовки майбутніх офіцерів.

Організаторська компетентність належить до тих професійних компетентностей майбутніх офіцерів-прикордонників, що є фундаментом їхньої професійної діяльності. Свідченням цьому є численні наукові дослідження: О. Ставицький присвячує увагу проблемам професійного виховання у вищому навчальному закладі прикордонної служби [16], О. Торічний вивчає особливості формування військово-спеціальної та професійної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників [17], Ю. Дем'янюк – формування військово-організаторських умінь майбутніх офіцерів-прикордонників [5], С. Кубицький – оцінка готовності офіцера до професійної діяльності [10], Л. Балагур – готовність до управління підрозділами охорони кордону [1], О. Богданюк – готовність до професійної діяльності офіцерів-прикордонників зі спеціалізацією "кінологія" [2] та інші.

Загальновідомо, що організація як процес є досить складним видом людської діяльності. Сама дефініція "організація" належить до багатофункціональних дефініцій та таких, що вважають загальнонауковими.

Організаторська компетентність майбутніх офіцерів-прикордонників є різновидом їхньої професійної компетентності, в основі якої – здатність офіцерів-прикордонників розподіляти загальну діяльність прикордонного підрозділу на окремі складники, здатність групувати види діяльності за певними блоками (діяльність інспектора, чергового тощо), тобто здійснення департаменталізації, здатність щодо делегування повноважень, здатність щодо оцінки та визначення кількості персоналу, тобто "контрольного діапазону", здатність до здійснення вертикального та горизонтального узгодження діяльності, тобто координації дій у прикордонному підрозділі.

Варто зауважити, що організаторська компетентність майбутніх офіцерів-прикордонників має свою специфіку і враховує, в першу чергу, положення класичної теорії організації. Цей факт можна пояснити тим, що прикордонне відомство має особливу організаційно-штатну структуру з власною ієрархією та особливостями розвитку та функціонування [9].

Систематична організаторська діяльність майбутніх офіцерів-прикордонників під час навчання позитивно впливає на формування їх організаторських здібностей за умови, якщо педагогічний процес буде організований як процес систематичного та послідовного виконання організаторських завдань, що постійно ускладнюються та мотивують до виконання різних функцій управління.

Зазначимо, що організаторські схильності – це практичні навички людини, пов'язані з організацією будь-якої справи або взаємодіяльності людей під час його виконання. Відсутність або низький рівень розвитку в особистості організаторських здібностей можна визначити різними шляхами: по-перше, за власними розповідями клієнта про те, що в нього в певній діяльності виходить або не виходить, по-друге – через аналіз його відповідей на спеціальні тести-опитувальники.

Згадуючи про особливості формування організаторської компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників, наголошуємо на тому, що вона може виявлятися лише на основі практичної діяльності, тому під час навчання у вищому військовому навчальному закладі є можливість цілеспрямованої роботи щодо її формування в освітньому процесі. Тому нами сформульовані методичні рекомендації щодо формування організаторської компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників під час професійної підготовки:

Сучасна ситуація в Україні, пов'язана із зовнішньою агресією, внесла зміни у пріоритети в системі охорони державного кордону. Важливого статусу для офіцерів-прикордонників як керівників прикордонних підрозділів набувають знання, уміння та досвід діяльності в особливий період. Враховуючи це, у зміст навчальних дисциплін варто ввести навчальні питання, присвячені проблемам організації діяльності та вимог до поведінки в зоні Операції Об'єднаних Сил, в умовах появи загрози життю, відповідальності за прийняті організаційні рішення.

З метою формування оптимального рівня організаторської компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників у зміст професійної підготовки доцільно запровадити такі інноваційні методи, як моделювання

та проєктування, оскільки саме вони дають змогу створити квазіпрофесійне середовище. Метод імітаційного (не програмного) моделювання дасть змогу імітувати організацію діяльності прикордонного підрозділу в мирний та воєнний час. Цінність його також полягає в тому, що можна відпрацьовувати організаторські вміння та навички майбутніх офіцерів-прикордонників. Що до проєктування, то цей метод дасть змогу на прикладах створення організаційних проєктів курсантами формувати організаторську компетентність (проєкти щодо організації прикордонного колективу у відділі прикордонної служби в особливий період).

Враховуючи тенденції професійної підготовки фахівців сектора безпеки і оборони за кордоном, варто вагомому частку аудиторних годин присвятити практичним видам навчальних занять з елементами проблемності та ситуативності.

На особливу увагу заслуговує також проблематика підготовленості науково-педагогічних працівників до формування в майбутніх офіцерів-прикордонників організаторської компетентності. Завдяки семінарам, тренінгам, курсам підвищення кваліфікації можна допомогти їм здійснювати професійну підготовку курсантів-прикордонників.

Вивчаючи проблему сформованості в майбутніх офіцерів-прикордонників організаторської компетентності, зазначимо, що специфічні особливості та вимоги військової діяльності зумовлюють необхідність цілеспрямованого її формування, починаючи з періоду їх підготовки у ВВНЗ та військових навчальних підрозділах.

Прикордонне відомство України, на відміну від інших правоохоронних інститутів суспільства, є відкритою системою, що здійснює постійну взаємодію із зовнішнім середовищем (перетин кордону громадянами іноземних держав, налагодження взаємовідносин із мешканцями прикордонних регіонів, співпраця з вітчизняними та зарубіжними органами самоврядування тощо). Прикордонній службі необхідно пристосовуватись до перерахованих вище суб'єктів професійної взаємодії в сучасному суспільстві. Ця проблема є ще одним підтвердженням актуальності організаторської компетентності в майбутніх офіцерів-прикордонників, оскільки їм як управлінцям доведеться формувати механізми адаптації організації свого прикордонного підрозділу до зовнішнього середовища.

Загалом організаторська компетентність є пріоритетним об'єктом багатьох досліджень, навіть за умови відкритості та дискусійності питання її сутності та змісту, структури, умов формування тощо.

Висновки. Стаття представляє авторську позицію щодо статусу організаторської компетентності фахівця в наукових дослідженнях. За результатами аналізу різних видів інформаційних джерел узагальнено основні підходи щодо визначення сутності організації як діяльності та організаторської компетентності як сукупності здатностей майбутніх офіцерів-прикордонників.

Наукові праці та дослідження в цій науковій статті не вичерпують усіх аспектів проаналізованої проблеми. Перспективним напрямом подальших наукових пошуків є визначення результативних методик, прийомів та технологій у формуванні організаторської компетентності в майбутніх офіцерів-прикордонників.

Використана література:

1. Балагур Л. О. Підготовка майбутніх офіцерів-прикордонників до управління основними підрозділами охорони державного кордону : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Нац. акад. Держ. прикордон. служби ім. Богдана Хмельницького. Хмельницький, 2015. 227 с.
2. Богданюк О. Д. Формування готовності до професійної діяльності у майбутніх офіцерів-кінологів Державної прикордонної служби: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Богдана Хмельницького. Хмельницький, 2007. 20 с.
3. Гура О. І. Професійні компетенції та професійна компетентність педагога вищої школи: порівняльний аналіз понять. *Наука і сучасність. Зб. наук. праць Націон. педаг. ун-ту ім. М. П. Драгоманова.* 2006. Том 54. С. 3–12.
4. Давидов П. Г. Вища освіта в Україні. Університетська освіта : навч. посіб. для студ. технічних спеціальностей. Донецьк : Світ книги; ДонІЗТ, 2012. 201 с.
5. Дем'янюк Ю. А. Формування військово-організаторських умінь у майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького. Хмельницький, 2010. 20 с.
6. Діденко О. Сутність, зміст і структура поняття «професійна надійність фахівця». *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України.* Серія : Педагогічні науки. 2015. № 1. С. 90–101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnadrspn_2015_1_1:0 (дата звернення: 12.01.21).
7. Зеер Е, Симанюк Е. Компетентнісний підхід до модернізації професійної освіти. *Вища освіта в Росії.* 2005. № 4. С. 23–30.
8. Зимняя І. А. Загальна культура і соціально-професійна компетентність людини. *Вища освіта сьогодні.* 2005. № 11. С. 14–20.
9. Іщенко Д. Методика оцінювання професійної компетентності офіцерів відділів прикордонної служби. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України.* Серія: Педагогічні науки. 2015. № 2. С. 121–130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnadrspn_2015_2_13 (дата звернення: 12.01.21).
10. Кубицький С. О. Система оцінювання готовності майбутніх офіцерів до професійної діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти”. Київ, 2002. 19 с.
11. Людський розвиток в Україні: інноваційний вимір. Київ : Інститут демографії та соціальних досліджень НАНУ, 2008. 316 с.
12. Пільова С. Г. Визначення сутності понять «компетентність» і «компетенція» в сучасній педагогіці. *Личность в образовательном пространстве.* 2010. Ч. 1. С. 141–143.

13. Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2145-19> (дата звернення: 12.01.21).
14. Свірчук Т. Поняття компетентності та компетенції у працях сучасних педагогів та лінгводидактів. *Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії* : збірник наук. пр. Рівненського державного гуманітарного університету. 2008. Вип. 16. С. 115–122.
15. Свистун В. І. Зміст поняття “компетентність” у контексті професійної підготовки фахівців як управлінців. *Науковий вісник Національного університету*. 2005. № 88. С. 180–189.
16. Ставицький О. М. Організація професійного виховання у Національній академії Державної прикордонної служби України. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*. Серія: Педагогічні та психологічні науки. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2013. № 1. С. 298–308
17. Торічний О. В. Формування професійної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників засобами проектної діяльності. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. Серія: Педагогіка. 2016. Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnapred_2016_1_10 (дата звернення: 12.01.2021).
18. Хуторський А. В. Визначення об'єктивних змісту і ключових компетенцій як характеристика нового підходу до конструювання освітніх стандартів: доповідь. *Інтернет-журнал «Ейдос»*. 2002. 23 Квітня. URL: eidos.ru/journal/2002/0423.htm (дата звернення: 12.01.2021)

References:

1. Balahur, L. O. (2015). *Pidhotovka maybutnikh ofitseriv-prykordomykiv do upravlinnya osnovnyimi pidrozdilamy okhorony derzhavnoho kordonu [Preparation of future border guards to manage the main units of state border protection]*. (Candidate of Pedagogical Sciences Thesis), 227. National Academy State Border Services named after Bohdan Khmelnytskyi. Khmelnytskyi [in Ukrainian]
2. Bohdaniuk, O. D. (2007). *Formuvannya hotovnosti do profesiynoi diyalnosti u maybutnikh ofitseriv-kinolohiv Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby [Formation of readiness for professional activity in future officers-cynologists of the State Border Guard Service]*. (Candidate of Pedagogical Sciences), 20. National Academy of State Border Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi. Khmelnytskyi [in Ukrainian]
3. Hura, O. I. (2006). Profesiyni kompetentsiyi ta profesiyna kompetentnist pedahoha vyshchoii shkoly: porivnialnyi analiz poniat [Professional competencies and professional competence of a high school teacher: a comparative analysis of concepts]. *Science and modernity*, Collection of Scientific Papers of M. P. Drahomanov National Pedagogical University, 54, 3–12. Kyiv [in Ukrainian]
4. Davydov, P. H. (2012). *Vyshcha osvita v Ukraini. Universytetska osvita: navch. posib. dlya stud. tekhnichnykh spetsialnostey [Higher education in Ukraine. University education: textbook for students of technical specialties]*, 201. Donetsk: Svit knyhy; DonIZT [in Ukrainian]
5. Demianiuk, Y. A. (2010). *Formuvannya viyskovo-orhanizatsiynykh umin u maybutnikh ofitseriv Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy [Formation of military-organizational skills in future officers of the State Border Guard Service of Ukraine]*. (Candidate of Pedagogical Sciences Thesis), 20. National Academy of State Border Service of Ukraine named after B. Khmelnytskyi. Khmelnytskyi [in Ukrainian]
6. Didenko, O. (2015). Sutnist, zmist i struktura poniattia “profesiyna nadiynist fakhivtsia” [The essence, content and structure of the concept of “professional reliability of a specialist”]. *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine*. Series: Pedagogical sciences, 1, 90–101. Retrieved from gov.ua/UJRN/znpnadpcpn_2015_1_10 (data zvernennia: 12.01.21) [in Ukrainian]
7. Zeer, E., & Simaniuk, E. (2005). Kompetentnisnyy pidkhid do modernizatsii profesiynoi osvity [Competence approach to the modernization of vocational education]. *Higher education in Russia*, 4, 23–30 [in Ukrainian]
8. Zymniaia, I. A. (2005). Zahalna kultura i sotsialno-profesiyna kompetentnist lyudyny [General culture and socio-professional competence of man]. *Higher education today*, 11, 14–20 [in Ukrainian]
9. Ishchenko, D. (2015). Metodyka otsiniuvannya profesiynoi kompetentnosti ofitseriv viddiliv prykordonnoi sluzhby [Methods for assessing the professional competence of officers of border service departments]. *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine*. Series: Pedagogical sciences, 2, 121–130. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnadpcpn_2015_2_13 (data zvernennia: 12.01.21) [in Ukrainian]
10. Kubitskyi, S. O. (2002). *Systema otsiniuvannya hotovnosti maybutnikh ofitseriv do profesiynoi diyalnosti [System of assessment of readiness of future officers for professional activity]*. (Candidate of Pedagogical Sciences), 19. Kyiv [in Ukrainian]
11. *Lyudskyy rozvytok v Ukraini: innovatsiynyy vymir [Human development in Ukraine: the innovation dimension]* (2008). Kyiv: Institute of Demography and Social Research of NASU [in Ukrainian]
12. Pilova, S. G. (2010). Vyznachennia sutnosti poniat "kompetentnist" i "kompetentsiya" v suchasnyy pedahohitsi [Definition of the essence of the concepts “competence” and “competence” in modern pedagogy]. *Personality in the educational space*, Collection of Scientific Papers, Ch. 1, 141–143. Zaporizhzhia [in Ukrainian]
13. Pro vyshchu osvitu: Zakon Ukrainy [On Higher Education: Law of Ukraine] dated 05.09.2017 # 2145VIII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2145-19> (data zvernennia: 12.01.21) [in Ukrainian]
14. Svirchuk, T. (2008). Ponyattia kompetentnosti ta kompetentsii u pratsiakh suchasnykh pedahohiv ta linhvodydaktiv. Aktualni problemy suchasnoi filolohii [The concept of competence and competence in the works of modern teachers and language teachers. Current problems of modern philology]. *Linguistic studies*, Coll. of Scientific Papers, 16, 115–122. Rivne State University for the Humanities. Rivne [in Ukrainian]
15. Svistun, V. I. (2005). Zmist poniattia “kompetentnist” u konteksti profesiynoi pidhotovky fakhivtsiv yak upravlintsiv [The content of the concept of “competence” in the context of professional training as managers]. *Scientific Bulletin of the National University*, 88, 180–189 [in Ukrainian]
16. Stavitskyi, O. M. (2013). Orhanizatsiya profesiynoho vykhovannya u Natsionalniy akademii Derzhavoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. [Organization of professional education in the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine]. *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine*. Series: Pedagogical and psychological sciences, 1, 298–308. Khmelnytskyi: NADPSU Publishing House [in Ukrainian]

17. Torichny, O. V. (2016). Formuvannia profesiynoi kompetentnosti maybutnikh ofitseriv-prykordonnykiv zasobamy proektnoi diyalnosti. [Formation of professional competence of future border guards by means of project activities]. *Bulletin of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine*. Series: Pedagogy, 1. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2016_1_10 (data zvernennia: 12.01.21) [in Ukrainian]
18. Khutorsky, A. V. (2002). Vyznachennia obshchepredmetnykh zmistu i klyuchovykh kompetentsiy yak kharakterystyka novoho pidkhodu do konstruyuvannia osvitnikh standartiv: dopovid [Definition of general subject content and key competencies as a characteristic of a new approach to the construction of educational standards: report]. *Internet-magazine "Eidos"*, April 23. Retrieved from eidos.ru/journal/2002/0423.htm (data zvernennia: 12.01.21) [in Ukrainian].

Volobuev V. V. Methodological recommendations for formation of organizational competence of future border officers

The article analyses the problem of reforming the border service of Ukraine by improving the training of future officers of the department. The essence and status of the competence approach in the system of higher education of Ukraine are revealed, the definition of competence and organizational competence as the ability to carry out departmentalization is presented; ability to delegate authority; ability to estimate and determine the number of staff, ie "control range"; ability to carry out vertical and horizontal coordination of activities, ie coordination of actions in the border unit). The content of the concept of "organization", as well as the basic theories of organization, focusing on its classical version. The main directions of scientific research on the problem of formation of organizational competence are presented, in particular, scientific works are devoted to the professional training of future border guards. The purpose of the article is to analyse the methodological recommendations for the formation of organizational competence of future border guards. Methodical recommendations are: use of methods of simulation modelling and designing in educational process; attention to the level of professional training of scientific and pedagogical workers; taking into account in the content of professional training, in particular academic disciplines, changes in priorities for the protection of the state border; paying attention to the techniques of problem and situationally in the presentation of educational material. The conclusions of the research and prospects of further scientific research (determination of effective methods, techniques and technologies in the formation of organizational competence in future border guards) are formulated.

Key words: border service, methodical recommendations, future border officers, organizational competence, competence.